

Жигулін В. В., студент
Кузнєцова І. В., к. філол. н., доц.
Запорізький національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ТЕЛЕСКОПІЧНИХ ОДИНИЦЬ

Питання про передавання телескопічних одиниць під час перекладу є актуальним, оскільки блендінг на сьогодні отримує все більш широке розповсюдження в різних мовах. Блендінг як спосіб породження структурно і семантично неординарних лексем визнається питомим способом словотворення англійської мови, що ставить певні труднощі перед перекладачем. При роботі з телескопічною одиницею перекладач повинен задіяти цілу низку професійних компетенцій, умінь і навичок з ідентифікації названих одиниць у тексті перекладу, їх структурно-семантичного аналізу, визначення прагматичних і стилістичних особливостей, інтерпретації закладених в основу телескопічних слів національних реалій і творчого відтворення виявлених характеристик у відповідних одиницях мовою перекладу.

Телескопні одиниці є складними словами для перекладу, оскільки знайти ці слова в словниках у більшості випадків практично неможливо, особливо якщо слово з'явилося зовсім нещодавно. Уся справа в тому, що словники публікуються не так швидко, як відбувається розвиток усіх сфер людського життя і відповідно виникнення нових понять і слів, що їх позначають. І все ж таки, на нашу думку, відсутність словників телескопних одиниць не можна назвати головною проблемою, з якою стикається перекладач під час перекладу текстів з телескопічними словами.

Основною проблемою перекладу телескопізмів є з'ясування значення нового слова. Дуже часто трапляється так, що немає телескопічної одиниці в англо-українському словнику. Найчастіше перекладач змушений з'ясувати значення слова з контексту. Іноді також слід враховувати історію виникнення нового слова і асоціації, які пов'язані з ним. Для з'ясування значення телескопізма слід брати до уваги і його структуру, оскільки нові слова, зазвичай створюються на основі вже існуючих слів. Вважаємо, що телескопізми утворюються такими шляхами: наданням вже існуючому слову нового лексичного значення; утворенням форм за аналогією з уже існуючими в даній мові; конверсією; утворенням скорочення вже існуючого; за допомогою продуктивних суфіксів та префіксів. Щодо перекладу телескопізмів-неологізмів, то, як зазначають науковці, спеціальних прийомів перекладу не існує. Нерідко, коли еквівалент перекладу відсутній, для відтворення телескопізмів англійської мови українською використовують низку прийомів. До них можна віднести транслітерацію та транскрибування,

калькування, описовий переклад, а також створення лексеми за аналогічною словотворчою моделлю. Спосіб транскрипції або транслітерації застосовується щодо запозичених телескопізмів. Запозичення телескопічних одиниць відбувається в результаті виникнення і поширення вдалого найменування для об'єкта або явища навколишньої дійсності, які отримали велику популярність: *Pokermania* < *Pokemon* + *mania*, *spamdexing* < *spam* + *indexing*, *Microsoft* < *microcomputer* + *software*. Вочевидь, що в даному випадку від перекладача потрібно застосування всебічних загальнонаукових і лінгвокраїнознавчих знань. Деякі телескопічні одиниці англійської мови можуть перекладатися за допомогою калькування. Причому, в ряді випадків використання прийому калькування зумовлено мовним пуризмом, тобто пов'язане зі спробою уникнути запозиченої іншомовної лексеми або її елемента, що відповідає одному з основних принципів роботи професійного перекладача: наприклад, слово *motel* – *мотель* передається шляхом перекладу за частинами як *автиниця*.

Отже, вибір калькування або транскодування часто задається словником, однак багато випадків, особливо пов'язані з історико-культурними іменами, рідкісними географічними назвами, новими термінами, вимагають самостійного рішення перекладача.